Ниво на конфиденциалност ……
[TLP-……..]

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

М И Н И С Т Е Р С Т В О Н А Е Л Е К Т Р О Н Н О Т О У П Р А В Л Е Н И Е

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д
от
Георги Тодоров - министър на електронното управление

Относно: *Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 38 на Министерския съвет от 29 март 2022 г. за създаване на Съвет за електронно управление при Министерския съвет (обн.. ДВ. бр. 26 от 1 април 2022 г.) и за създаване на Съвет по цифровото десетилетие*.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 38 на Министерския съвет от 29 март 2022 г. за създаване на Съвет за електронно управление при Министерския съвет (обн. ДВ. бр. 26 от 1 април 2022 г.) и за създаване на Съвет по цифровото десетилетие.

Предложението отразява от една страна необходимостта от промяна на съществуващата ситуация на разпокъсаност и липса на координация между дейностите и инициативите на българските институции и организации, имащи отношение към цифровата трансформация, а от друга - новия подход на Европейската комисия (ЕК/Комисията) по темата – от децентрализиран към координиран и приобщаващ към европейските ценности и цели.

Този нов подход е в основата на разработването на пакет документи, чийто логичен завършек е **европейската политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г.,** която влезе в сила на 8 януари 2023 г.

Първият от пакета документи беше съобщението ***„Цифров компас до 2030 г.: европейският път за цифровото десетилетие“***[1] от 9 март 2021 г., където беше очертана линията на поведение на Съюза, обхващаща цифровия суверенитет, зачитането на основните права, принципите на правовата държава и демокрацията, приобщаването, достъпността, равенството, устойчивостта, издръжливостта, сигурността, подобряването на качеството на живот, наличността на услугите и зачитането на правата и стремежите на гражданите.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118

На 15.12.2022 г. председателят на ЕК Урсула фон дер Лайен, заедно с председателя на Европейския парламент Роберта Мецола и чешкия министър-председател Петър Фиала за ротационното председателство на Съвета подписаха текста на ***Европейската декларация относно цифровите права и принципи за цифровото десетилетие***[2] която също е част от пакета европейски документи в тази област и чието прилагане е неразделна част от изпълнението на политическата програма "Цифрово десетилетие" до 2030 г. Декларацията поставя човека в центъра на цифровата трансформация и има за цел да популяризира принципите за цифровата трансформация в съответствие със споделените европейски ценности и право.

За да бъде постигната очертаната в „Цифровия компас" визия беше изготвена ***политическата програма „Цифрово десетилетие"***[3]**,** с която се въвежда механизъм за наблюдение и сътрудничество, предназначен за:

а) създаване на среда, благоприятстваща иновациите и инвестициите за постигане на цифровите цели на Съюза до 2030 г. въз основа на измерими показатели;

б) структуриране и стимулиране на сътрудничеството между Европейския парламент, Съвета, Комисията и държавите членки;

в) насърчаване на съгласуваността, съпоставимостта, прозрачността и пълнотата на наблюдението и докладването от страна на Съюза.

Основни направления и цифрови цели на политическата програма „Цифрово десетилетие"

На нивото на Съюза са определени цифрови цели, обвързани с конкретни области, в които се очаква напредъкът да се постига колективно в рамките на ЕС. Цифровите цели са съобразени с четирите основни политически области (направления) в съобщението „Цифров компас": цифрови умения, цифрови инфраструктури, цифровизация на предприятията и цифровизация на публичните услуги.

Общите цели в първата основна област - **цифрови умения** са: укрепване на колективната устойчивост на държавите членки и преодоляване на цифровото разделение, постигане на баланс между половете и географски баланс чрез насърчаване на трайни възможности за всички лица, развиване на основни и задълбочени цифрови умения и компетентности, включително чрез специализирано и професионално обучение и учене през целия живот, както и насърчаване на развитието на високоефективни цифрови знания и умения в рамките на хоризонталните системи за образование и обучение. Конкретните цифрови цели, които трябва да бъдат достигнати до 2030 г. са най-малко 80% от хората на възраст 16 – 74 години да притежават поне основни цифрови умения, както и най-малко 20 милиона специалисти в областта на ИКТ да бъдат заети в Съюза, като се насърчава достъпът на жените и се увеличава броят на завършилите висше образование в областта на ИКТ.

Втората основна област за цифрова трансформация**,** която да гарантира цифровия суверенитет на Съюза са сигурни и достъпни **цифрови инфраструктури** и инфраструктури за данни, имащи капацитета да съхраняват, предават и обработват огромни масиви от данни. Общите цели в тази област са насочени към: спомагане за конкурентоспособността и издръжливостта на промишлеността и икономиката на Съюза, по-специално на МСП; насърчаване на въвеждането и използването на цифров капацитет, с оглед на намаляване на географското цифрово разделение; разработване на екосистема от оперативно съвместими цифрови инфраструктури, в която високопроизводителните, периферните, облачните и квантовите изчислителни технологии, изкуственият интелект, управлението на данни и мрежовата свързаност работят в конвергенция както и осигуряване на наличието на облачна инфраструктура за данни на разположение на Съюза, с високи стандарти за сигурност и неприкосновеност на личния живот; подобряване на устойчивостта на кибератаки, и увеличаване на усилията на публичните и частните организации за постигане поне на основни нива на киберсигурност. За постигане на тези общи цели са дефинирани следните цифрови цели:

[2] https://digital-strategy.ec.europa.eu/bg/node/11422

[3] https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/0293(COD)&l=en

- Свързаност: всички крайни ползватели да са обхванати от гигабитова свързаност, като всички населени райони са обхванати от 5G;
- Авангардни полупроводници: най-малко 20 % от световното производство като стойност - удвояване дела на ЕС в глобалната продукция;
- Данни - периферия и облак: 10 000 климатично неутрални с висока степен на сигурност периферни възли;
- Квантови изчислителни технологии: до 2025 г. Европа да разполага със своя първи компютър с квантово ускоряване.

Целите на третата основна област - **цифрова трансформация на предприятията** ще се постигнат чрез: насърчаване на цифрова регулаторна среда на Съюза в подкрепа на способността на предприятията, особено на МСП и чрез гарантиране на устойчивост, издръжливост и енергийна и ресурсна ефективност на цифровите инфраструктури и технологии.

За да бъдат достигнати тези общи цели, държавите следва да предприемат мерки за изпълнение на следните цифрови цели:
- Навлизане на технологиите в предприятията: 75% от ЕС компаниите да използват компютърни услуги в облак, ИИ, големи информационни масиви/данни;
- Цифров интензитет на МСП: повече от 90% от европейските МСП да достигнат поне базово ниво на цифров интензитет;
- Иноватори: растеж и финансиране на европейските иновативни разрастващи се предприятия и удвояване на предприятията „еднорози“.

Четвъртата основна област - **цифровизацията на публичните услуги** следва да доведе до гарантиране на възможността за онлайн участие на всеки в демократичния живот, а също така и на достъпността в надеждна и сигурна онлайн среда до публичните услуги, услугите в сферата на здравеопазването и социалните грижи за всички, и по-специално за групите в неравностойно положение, както и в селските и отдалечените райони, като се предлагат приобщаващи, ефикасни, оперативно съвместими и персонализирани услуги и инструменти с високи стандарти за сигурност и неприкосновеност на личния живот. Тази обща цел ще бъде успешно изпълнена ако се постигнат следните цифрови цели:
- Ключови публични услуги: 100% онлайн достъпни;
- Е-здравеопазване: 100% от гражданите на Съюза да имат достъп до медицинските си досиета (електронни здравни досиета);
- Цифрова самоличност: 100% от гражданите на ЕС да имат достъп до сигурни средства за електронна идентификация (eID).

Наблюдение на напредъка

Постигането на цифровите цели в Съюза изисква форма на управление, основана на тясно сътрудничество и координация между Европейския парламент, Съвета, Комисията и държавите членки. Механизмът за наблюдение и сътрудничество включва структурирана, прозрачна и споделена система за мониторинг на основата на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI), чрез която ще се измерва напредъкът по всяка от целите за 2030 г. DESI[4] е съставен от четири политически области: човешки капитал, свързаност, внедряване на цифрови технологии и цифрови публични услуги, напредъкът на които ще се измерва с 16 ключови показатели за ефективност/КПЕ за всяка цифрова цел, които ще бъдат определени посредством акт за изпълнение. Държавите членки ще предоставят своевременно на Комисията необходимите статистически данни и информация, които се изискват за наблюдение на степента на постигане на цифровите цели. България е на последните места между държавите-членки на ЕС в индекса DESI. Резултатът на България нараства средно с 9% годишно през последните пет години, но предвид позиционирането на страната ни, този темп на растеж не е достатъчен, за да ни позволи да се изравним с останалите държави членки.

Чрез системата на механизма за наблюдение и сътрудничество ще могат да се установяват недостатъците в стратегическия цифров капацитет на ЕС. Тя ще създаде рамка за

[4] https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi

сътрудничество между Комисията и държавите членки за намиране на решения в установените проблемни области и за предлагане на целенасочени и ефективни корективни мерки.

Създаване на прогнозни траектории за цифровите цели

С цел постигане на цифровите цели, Комисията, съвместно с държавите членки, ще създаде прогнозни траектории за Съюза. Предвидената траектория на ЕС се определя като предполагаемия път за всяка цифрова цел до 2030 г.: основни цифрови умения; специалисти по ИКТ (и разлика между половете в ИКТ); свързаност; полупроводници; периферни възли; квантови изчислителни технологии; внедряване на цифровите технологии; разрастване на иновативните предприятия (еднорози); цифровизиране на обществените услуги; електронно здравно досие; електронна идентификация (eID). Траекториите на Съюза ще служат като основа за определяне на националните траектории. Траекториите са и отправна точка за наблюдение на напредъка във времето.

Държавите членки, които не са постигнали достатъчен напредък в съответствие с прогнозните траектории в дадена област, ще представят коригиращи политики, мерки и действия, които възнамеряват да предприемат, за да напреднат повече във въпросната критична област.

Национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие

На база на прогнозните траектории след консултации с ключовите заинтересовани страни - бизнес организации, включително представители на МСП, социално-икономически партньори и гражданското общество, **до м. септември 2023 г. държавите членки следва да представят на ЕК национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие до 2030 г. („национални пътни карти“).** Съдържанието на пътните карти ще кореспондира с основните планирани, приети и прилагани политики, мерки и действия, които допринасят за постигането на общите и цифровите цели. В тях държавите членки ще представят и прогноза за необходимите инвестиции и ресурси, както и общо описание на източниците на посочените инвестиции, били те частни или публични, включително, планираното използване на програми и инструменти на ЕС. Националните пътни карти могат да включват и предложения за многонационални проекти.

Доклад за състоянието на цифровото десетилетие

С цел съзаконодателите да бъдат информирани за напредъка на цифровата трансформация в Съюза, Комисията ще представя на Европейския парламент и на Съвета годишен Доклад за цифровото десетилетие. Той ще включва анализ на показателите, измерващи напредъка на ниво държава членка, националните политики и инициативи, както и хоризонтални и тематични анализи за проследяване на цифровата трансформация на икономиките на Съюза, и класиране на държавите членки по напредъка им в тази област.

Докладът за цифровото десетилетие ще:

- предоставя отправна информация за европейския семестър, включително за аспектите, свързани с Механизма за възстановяване и устойчивост;
- описва степента на напредък на Съюза по отношение на прогнозните траектории за всяка цел. Когато е необходимо, Комисията и държавите членки ще актуализират една или повече от прогнозните траектории;
- дава оценка на усилията, необходими за постигането на всяка цел, включително недостига на инвестиции в цифров капацитет и иновации;
- подобрява осведомеността относно действията, необходими за повишаване на цифровия суверенитет;
- включва и оценка на изпълнението на съответните регулаторни предложения и оценка на действията, предприети на нивото на Съюза и на държавите членки;
- включва и конкретни препоръки за политики, мерки и действия.

При изготвянето на Доклада, Комисията ще взима предвид различията в потенциала на отделните държави членки да допринасят за постигането на цифровите цели, както и

политиките, мерките и действията, които вече са въведени и се считат за подходящи за постигането на тези цели, дори ако ефектът от тях все още не е реализиран.

Първият Доклад за цифровото десетилетие ще бъде публикуван през юни 2023 г. и DG CONNECT очаква значителен принос от държавите членки в това отношение.

Механизъм за сътрудничество между Комисията и държавите членки

Механизмът за сътрудничество и наблюдение между Комисията и държавите членки ще започне с оценка на националните пътни карти и ще се основава на предоставените данни и направената оценка в Доклада за цифрово десетилетие, както и на становищата, получени от съответните заинтересовани страни. В срок от два месеца след публикуването на Доклада Комисията и държавите членки ще обсъждат предварителните забележки по отношение на политиките, мерките и действията, препоръчани от ЕК. В срок от пет месеца след публикуването на втория Доклад за цифровото десетилетие и на всеки две години след това държавите членки ще представят на Комисията корекции на своите национални пътни карти.

Чрез подходящ механизъм ще се осигури и взаимодействие между фондовете на ЕС и националните фондове, както и между инициативи и програми на Съюза.

Консултация със заинтересованите страни

Комисията и държавите членки ще се консултират редовно със заинтересованите страни от частния и публичния сектор, включително с представители на МСП, социално-икономическите партньори и гражданското общество, при разработване на препоръчителни политики, мерки и действия и при приемането и коригирането на своите национални пътни карти

Многонационални проекти

Това са широкомащабни проекти, които нито една държава членка не би могла да разработи сама. Тези проекти биха могли да включват комбиниране на инвестиции от бюджета на ЕС, включително от Механизма за възстановяване и устойчивост, от държавите членки и частния сектор. Проектите ще включват дейности за преодоляване на пропуски в идентифицираните критични способности на ЕС и ще водят до поддържане на взаимосвързан, оперативно съвместим и сигурен цифров единен пазар. Комисията определи първоначален списък с многонационални проекти. Този списък включва области за инвестиции като инфраструктура за данни, маломощни процесори, 5G комуникация, високопроизводителни изчисления, сигурна квантова комуникация, публична администрация, блокчейн, центрове за цифрови иновации и цифрови умения. Ще бъде изграден и Консорциум за европейската цифрова инфраструктура като нов инструмент, въведен за посрещане на стратегическите нужди на някои от тези проекти.

С изменението в Постановление № 38 на Министерския съвет от 29 март 2022 г. за създаване на Съвет за електронно управление при Министерския съвет, се закрива Съветът за електронно управление. Съображенията за това са свързани с факта, че съветът е създаден като орган на Министерския съвет за цялостна координация на изпълнението на политиката за електронното управление. Понастоящем държавната политика в областта на електронното управление и в областта на информационното общество и информационните технологии се провежда от министъра на електронното управление, съгласно чл. 7в от Закона за електронното управление. Същият законов текст регламентира, че политиката се провежда във взаимодействие с другите органи на изпълнителната власт. Предвид това, функциите на Съвета за електронно управление се изпълняват изцяло от министъра на електронното управление.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

С Решение на Комисията C(2022)7141 от 2022 г. към ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“ (DG CONNECT) беше създаден Управителен съвет за цифровото десетилетие (УСЦД), който има за цел да подпомогне и консултира ЕК, както и да улесни

сътрудничеството между нея и държавите членки. В Решението изрично е посочено изискването всяка държава да има **само един титулярен член, който да бъде и единствената контактна точка по всички въпроси на цифровата трансформация**.

След проведена тристранна среща между трите водещи ведомства – Министерство на транспорта и съобщенията (МТС), Министерство на иновациите и растежа (МИР) и МЕУ, последното беше определено за официален координатор на дейностите по цифрова трансформация на национално ниво. За представител на България в УСЦД беше определен служител на МЕУ, който взе участие в първото му заседание на 21 ноември 2022 г. в Брюксел. Заместници на българския представител в УСЦД са служители на МТС и МИР.

Същевременно, на заседание на Съвета по европейски въпроси (СЕВ) 696 от 7.11.2022 г. МЕУ беше определено за отговорно ведомство по досието относно Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14.12.2022 г. за създаване на политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г., а на 19.12.2022 г. чрез платформата на ИнфраСолв на Министерството беше възложена отговорността по прилагане на досието. С Решение на СЕВ Министерство на електронното управление беше определено и за ръководител на новосъздадената подгрупа „Цифрово десетилетие“ към Работна група 31 „Европейски семестър“. В Министерството започна преглед, обобщаване и анализ на основните национални документи, в които се засяга темата за цифровите технологии и цифровата трансформация:

- Национална програма за развитие България 2030[5]
- Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ)[6]
- Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020 – 2030“[7]
- Актуализиран Национален план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение „Свързана България“ – 2020-2030 [8]
- Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 на Република България[9] и др.

Освен вече предприетите дейности, като координираща институция по въпросите на цифровата трансформация, пред Министерство на електронното управление, съвместно с останалите заинтересовани страни (министерства, бизнес, НПО, академична общност и др.) стоят следните задачи:

1. Да бъде изготвен задълбочен анализ на националните стратегически документи, имащи отношение към темата за цифровата трансформация (най-вече НПР България 2030) и да бъдат набелязани необходимите корекции, които да бъдат направени в тях, за да бъдат постигнати на национално ниво общите и цифровите цели на програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г.
2. В координация с останалите заинтересовани страни, да бъде изготвен и представен пред ЕК отчета на страната за изпълнението на показателите DESI за 2022 г.
3. На база на европейските и националните документи, съвместно с всички заинтересовани страни, да започне подготовката на националните прогнозни траектории, които следва да бъдат финализирани до м. юни 2023 г.;
4. На основата на изготвените национални траектории, да се пристъпи към разработването на националната пътна карта със срок – септември 2023 г.

В допълнение, политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. е първият хоризонтален документ в областта на цифровите технологии, одобрен от Европейския

[5] https://www.minfin.bg/bg/1394
[6] https://www.nextgeneration.bg/14
[7] https://egov.government.bg/wps/portal/ministry-meu/digital.transformation/itis-national-strategic-documents/national.strategic.document.digital.transformation
[8] https://www.mtc.government.bg/sites/default/files/svurzanabulgariya.pdf
[9] https://www.mig.government.bg/vsichki-novini/ministerskiyat-savet-prie-inovaczionnata-strategiya-za-inteligentna-speczializacziya/

парламент, Съвета и Комисията, сравнена с Цифрова програма за Европа и Цифров единен пазар и е най-важната стъпка в процеса на изготвяне на политиките в областта на цифровите технологии. Изброените по-горе предстоящи задачи, включително и предвид националния им характер, не биха могли да се осъществят качествено при сегашната разпокъсаност на институциите, отговорни за изпълнението им, липсата на ефективна координация и без конкретен ангажимент по темата на най-високо държавно ниво. За да успеем да изпълним всички гореизброени дейности и мерки и да бъдем равностоен партньор на ЕС, подходът ни по тази тема на национално ниво е необходимо да бъде изцяло преосмислен и променен. За да отговори на новите предизвикателства, страната ни се нуждае от **ясен механизъм за координация по въпросите на цифровата трансформация**, чието начало вече беше поставено.

Поради тази причина се налага Постановление № 38 от 29 март 2022 г. за създаване на Съвет за електронно управление при Министерския съвет да бъде изменено и да бъде създаден Съвет по цифровото десетилетие (СЦД) с председател – министърът на електронното управление, в който ще участват министрите и ръководителите на заинтересованите ключови ведомства. Функциите и задачите на СЦД са в съответствие с всички ангажименти и задължения, произтичащи от националните и европейски стратегически и нормативни документи.

Очакваният резултат от създаването на СЦД ще бъде да се гарантират ефективността и качеството на участието на българската страна при разработването, изпълнението и отчитането на целите, мерките и дейностите, включени в европейската политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. както на национално, така и на общностно ниво. Това ще доведе и до осигуряване на равнопоставен достъп до съвременни, ефективни и качествени услуги, технологии, приложения и услуги като движещи сили на устойчивия икономически растеж и подобряване благосъстоянието на гражданите.

Предложеният проект на Постановление на Министерския съвет не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което прилагам финансова обосновка, съгласно чл. 35, ал.1, т.4, б „б)“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С проекта не се въвеждат норми на европейското право, поради което към материалите не се налага да бъде изготвяна справка за съответствие с европейското право.

По проекта на Постановление е извършена обществена консултация, резултатите от която са отразени в Таблица, приложена към пакета документи.

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 38 на Министерския съвет от 29 март 2022 г. за създаване на Съвет за електронно управление при Министерския съвет (обн. ДВ. бр.26 от 1 април 2022 г.) и за създаване на Съвет по цифровото десетилетие е съгласуван по реда на чл. 32-34 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Получените становища, заедно със справка за приетите и неприети бележки и съображения за това, са приложени към пакета документи.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Въз основа на изложеното и на основание на чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 38 на Министерския съвет от 29 март 2022 г. за създаване на Съвет за електронно управление при Министерския съвет (обн. ДВ. бр.26 от 1 април 2022 г.) и за създаване на Съвет по цифровото десетилетие.

Георги Тодоров
Министър на електронното управление

Съгласувано с:

Константин Азов
Началник на кабинета на министъра

Благовест Кирилов
Заместник-министър на електронното управление

Ангел Петров
Главен секретар на Министерството на електронното управление

Николина Сотирова
Директор на дирекция „Правни дейности и обществени поръчки“

Ирина Алексиева
Директор на дирекция „ИТИОЕКМС“

Изготвил:

Даниела Пешева
Държавен експерт в дирекция ИТИОЕКМС